

VID

Netværk for
viden og kompetencer
i almen praksis

Evaluering af VID-initiativ 2024

- Bestil en Forsker

Indholdsfortegnelse

I.	Baggrund	3
II.	Formål	3
III.	Målgrupper	3
IV.	Produkter	3
V.	Metode	3
	<i>Proces for Bestil en forsker</i>	3
	<i>Evaluering</i>	4
VI.	Resultater og analyse	4
	<i>Formål 1) praktiserende læger får øget viden</i>	4
	<i>Formål 2) øget indsigt for forskerne</i>	4
	<i>Delmål 1: Initiativet er promoveret</i>	4
	<i>Delmål 2: etableret organisering</i>	5
	<i>Delmål 3: afholdt "Bestil en forsker"</i>	5
VII.	Diskussion	5
VIII.	Konklusion og læring	6
IX.	Referencer	7
X.	Bilag 1. Forudsætninger	8
XI.	Bilag 2. Spørgsmål til forskerne	8
XII.	Bilag 3. Spørgsmål til DGE-grupperne	9
XIII.		

Baggrund

Decentral Gruppebaseret Efteruddannelse (DGE) er en efteruddannelsesmetode, hvor en gruppe af læger (typisk mellem 5-10) tilrettelægger traditionelle efteruddannelsesmøder med fokus på supervision, særlige temaer, ledelses-supervision eller systematisk efteruddannelse. Grupperne mødes minimum fire gange om året og tager selvvalgte emner op i et trykt læringsrum (1). Der findes forskellige DGE-pakker, som kan understøtte processen og med relevante emner inden for det almenmedicinske speciale. DGE-pakkerne udbydes både af de regionale kvalitetsenheder og af PLO-E.

Med dette initiativ ønsker VID i højere grad at bringe forskning i spil i DGE-grupperne ved at facilitere, at DGE-grupperne kan få en forsker til at hjælpe gruppen med at sætte fokus på et emne ved at holde oplæg og facilitere drøftelser inden for forskerens ekspertiseområde.

Formål

De to overordnede formål med *Bestil en Forsker* er: 1) at praktiserende læger får øget viden om specifikke forskningsområder, som kan udvikle lægernes almenmedicinske faglighed, og 2) at forskere på forskningsenhederne får en øget forståelse for, hvordan forskning i almen praksis kan gøre en forskel for praktiserende læger og patienter.

Tre delmål er derudover opsat: 1) at *Bestil en forsker* bliver promoveret for målgruppen, 2) at der etableres en mulig organisering af tilbuddet, så man som læge kan bestille en forsker, og 3) at der afholdes *Bestil en forsker*-møder mellem forskere og praktiserende læger.

Målgrupper

Målgrupperne for initiativet er de praktiserende læger og forskere på Forskningsenhederne for Almen Praksis. Initiativet har kørt som et pilotprojekt, hvor læger i Region Hovedstaden og Region Sjælland kan bestille forskningssemner udgået fra Forskningsenheden for Almen Praksis i København.

Produkter

Produktet i initiativet er en organisering, der betyder, at man som DGE-gruppe kan bestille en forsker til at facilitere et DGE-gruppemøde. Konceptet kan også anvendes af andre efteruddannelsesmetoder, for eksempel som led i klyngearbejdet, dvs. konceptet er som sådan ikke reserveret til DGE-grupperne.

Metode

Proces for Bestil en forsker

For lægerne: VID har oprettet en hjemmeside med et overblik over de mulige forskningsområder, så DGE-grupperne kan se, hvilke emner de kan vælge imellem (se www.vidap.dk/bestilenforsker). På hjemmesiden fremgår kontaktoplysninger til VID, og efter at DGE-gruppelederen har taget kontakt vil VID facilitere en aftale med den ønskede forskningsgruppe. Forskningsgruppen og DGE-gruppen aftaler herefter rammerne omkring mødet inkl. tid, sted, format på mødet og honorar.

Til forskerne: VID kontakter forskningsgruppen med en henvendelse fra en DGE-gruppe, hvorefter forskergruppen selv afgøre, hvem der skal afholde DGE-mødet, samt om der skal sendes flere forskere afsted.

VID har udarbejdet en drejebog, som forskerne kan tage udgangspunkt i, når de forbereder sig til mødet. Drejebogen er tiltænkt som et tilbud til forskere, der ikke har erfaring med at holde oplæg og undervisning. Drejebogen tager afsæt i principperne omkring at skabe transfer bl.a. ved at sikre et godt miljø, gøre oplægget meningsfyldt for lægernes kliniske hverdag og om muligt planlægge "før-under-efter" aktiviteter.

Evaluering

Følgende anvendes til at evaluere initiativet:

- Opgørelse over promoveringsaktiviteter
- Interview med forskere, der har afholdt et DGE-gruppemøde (se bilag 2).
- Online interview med DGE-gruppeledere, der har benyttet sig af *Bestil en forsker* med fokus på elementer før, under og efter mødet (se bilag 3). Den ene af de tre deltager blev forhindret i deltagelse, og afgav sine svar skriftligt.

Resultater og analyse

Formål 1) praktiserende læger får øget viden

Formål 1 er, at deltagende praktiserende læger får øget viden om specifikke forskningsområder, som kan udvikle lægernes almenmedicinske faglighed.

Lægerne fortalte i interviewet med DGE-gruppelederne, at *Bestil en Forsker* møderne havde båret præg af god stemning, motiverede deltagere og kompetente forskere. Forudsætningen med klarer læringsmål var opfyldt ifølge lægerne.

Dialogen på møderne havde været god i alle tilfælde, og det blev fremhævet, at det havde fungeret særlig godt på de møder, hvor forskeren i særlig høj grad havde skabt tid og rum til udveksling af erfaringer fra den kliniske hverdag, så lægerne kunne sætte den nye viden i perspektiv til deres dagligdag. Dette element måtte gerne have fået mere plads på ét af møderne, vurderede en informant.

DGE-gruppelederne udtrykte alle, at de ikke ændrede adfærd som direkte konsekvens af mødet, men til gengæld udtrykte to DGE-gruppeledere, at oplægget havde skabt rum til refleksion over emner, og at de siden hen havde taget disse overvejelser med sig i konkrete kliniske situationer.

Formål 2) øget indsigt for forskerne

Alle forskere, der har været ude og holde oplæg, er erfarne forskere, læger (2 ud af 3 oplægsholdere er praktiserende læger, mens 1/3 er læge uden at være speciallæge i almen medicin) og undervisere.

I interviewet blev det drøftet, om én time til DGE-mødet var tilstrækkeligt, hvis man som forsker ønsker at bidrage til en klinisk adfærdsændring. Mere tid ville gøre det muligt at arbejde mere case-baseret og i små refleksive grupper. En forsker angav, at vedkommendes møde med DGE-gruppen varede fem kvarter, og at diskussionen her havde været god.

Der nævnes, at møderne bar præg af gode dynamikker, god stemning og diskussioner, og at det var en god måde at møde praktiserende læger på, som man ikke vanlig ser på f.eks. Lægedage.

Det nævnes, at man som DGE-gruppe ofte er sammen med andre læger, som man overordnet er fagligt enig med, men at uenighed er fint, og at det nogle gange er gennem uenighed og perspektivforskelle, at man kan lære noget nyt og sætte gang i en adfærdsændring.

Forskerne nævner ikke, at de får øget indsigt i de praktiserende lægers hverdag, og begrundet det med, at de selv er (praktiserende) læger. En af forskerne havde haft en antropologisk samarbejdspartner med og nævner, at antropologen får flere kontakter, som kan bruges i arbejdet som forsker.

Da alle forskere, der har afholdt et DGE-møde, er erfarne undervisere, har de ikke benyttet sig af drejebogen.

Delmål 1: Initiativet er promoveret

Delmål 1 er at "Bestil en forsker" er blevet promoveret for målgruppen.

Bestil en Forsker bliver/har været promoveret via:

- Nyhedsbreve KAP-S
- Nyhedsbreve KAP-H
- KAP-S' hjemmeside
- KAP-H's hjemmeside
- LinkedIn opslag

- DGE-gruppeledermøde i Kokkedal
- Møde for ny nedsatte læger i Hillerød
- Reklame for "Bestil en forsker" på Lægedage 2022 og 2023
- På VIDs hjemmeside, <https://www.vidap.dk/bestilenforsker>

DGE-gruppelederne påpegede vigtigheden i, at man let kan få et overblik over mulige emner, og også at det er muligt at få et overblik over, hvad man kan forvente sig, ift. indhold i de forskellige foredrag. Samtidig blev det påpeget fra flere af gruppelederne, at der var mange spændende emner.

Inden interviewet med DGE-gruppelederne var hjemmesiden blevet opdateret efter tilbagemeldinger fra de praktiserende læger på DGE-gruppeledermødet i Kokkedal, der efterspurgte, at man hurtigere kunne få overblik over emnerne.

Delmål 2: etableret organisering

Delmål to er, at der er etableret en mulig organisering af tilbuddet, så man som læge kan bestille en forsker. Der er etableret en side på www.vidap.dk/bestilenforsker, hvor lægerne kan orientere sig om mulige emner og en beskrivelse af fremgangsmåden står beskrevet.

Delmål 3: afholdt "Bestil en forsker"

Der er afholdt fire *Bestil en Forsker* møder. Tre af møderne var for DGE grupper og det fjerde var i forbindelse med et klyngemøde.

Diskussion

Formål 1: praktiserende læger får øget viden

Forskerne og DGE-gruppelederne beskriver alle, at der var en god stemning på møderne, hvilket understøtter det gode transferklima. Ifølge DGE-gruppelederne havde det fungeret særligt godt på et møde, hvor to forskere deltog, da disse supplerede hinanden godt fagligt, og det havde en god effekt på de spørgsmål og den dialog, der kom frem. Det blev fremhævet af DGE-gruppelederne, at det var særligt vigtigt, at forskeren var i stand til at gøre forskningen relevant for den kliniske hverdag. Forskningsgruppen skal derfor nøje overveje, hvem de sender afsted.

VID vurderer, at det er vigtigt, at forskningsgruppen som minimum vælger én person, som har stor forskningserfaring, og at det samtidig er en, som kan relatere til den kliniske dagligdag og skabe det reflektive rum. En ph.d.-studerende vil i mange tilfælde ikke kunne løfte opgaven alene, hvis det skal blive en god oplevelse for både forskeren og DGE-gruppen, men vil i mange tilfælde få stort udbytte af at følges med en erfaren forsker med klinisk erfaring.

På alle møder var dialogen god, men i varierende grad var forskningen blevet relateret til den kliniske praksis. Det at kunne relatere og omsætte forskningsviden til klinisk praksis anses som helt centralt og som et kerneelement i et succesfuldt møde mellem forsker og DGE-gruppe i *Bestil en Forsker*. På trods af at den viden, der blev formidlet, ikke i alle tilfælde var direkte handlingsvisende, så gav DGE-gruppelederne udtryk for, at det havde været et meningsfyldt møde, da der blev skabt et rum for refleksion over eksempelvis, hvordan man kan tage hele barnets kontekst i betragtning til en børneundersøgelse, eller hvordan man undgår overdiagnostik. Denne form for anvendelse af viden betegnes som "konceptuel indirekte brug af viden" i litteraturen, en vidensform der ofte har langsigtede perspektiver, og som kan lagres og findes frem i relevante situationer i fremtiden (2).

Formål 2: øget indsigt for forskerne

Forskernes formål med at stille op til et DGE-møde kan være forskellige. For nogen handler det om at dele ud af deres viden, imens andre ønsker at skabe en adfærdændring. Samtidig er nogle emner mere komplekse end andre, og det nævnes at komplekse problemstillinger er mere tidskrævende at undervise i på en meningsfuld måde. Man kunne derfor med fordel arbejde med denne beskrivelse, når lægerne vælger emner. Både i forhold til mødets længde, men også opstille konkrete læringsmål for mødet.

Møderne gav ikke umiddelbart anledning til øget indsigt i, hvordan forskning kan bidrage til den kliniske hverdag og patienterne. Dette skyldes måske primært, at de forskere som afholdt DGE-møderne selv var praktiserende læger.

Delmål 1 og 3: Promovering og afholdelse af Bestil en forsker - møder

Bestil en Forsker er blevet promoveret via Region Hovedstaden, via VIDs egne kanaler samt til møder med nynedsatte læger og DGE-gruppeledere i regionen. På trods af dette, er *Bestil en Forsker* kun bestilt fire gange. Dette kan der være flere forklaringer på:

- DGE-møderne planlægges ofte i et årshjul. Dvs. da initiativet blev implementeret havde de fleste DGE-grupper planlagt deres møder for det kommende år.
- Mange DGE-grupper planlægger deres DGE møder via PLO-E, som udgør en nationale platform for tilbud til DGE-grupper. Her har *Bestil en Forsker* ikke været tilgængelig, bl.a. da det indtil nu kun har kørt i en pilotfase, og kun med forskningsgrupper fra Forskningsenheden for Almen Praksis i København.
- Implementering tager tid.

DGE-gruppelederne udtalte, at der var mange spændende emner at vælge imellem, så vi vurderer ikke, at antallet af bestillinger skyldes irrelevante eller for få emner. Det har ligeledes været muligt at stille med en forsker til alle henvendelser, så det skyldes heller ikke manglende interesse fra forskernes side.

Flere af DGE-gruppelederne var positivt indstillede i forhold til at benytte sig af *Bestil en Forsker* igen og vil gerne anbefale det til andre.

Delmål 2: organisering af tilbuddet

Opsætningen på hjemmesiden af mulige emner og beskrivelse af indhold i oplæg er vigtig, for at lægerne kan skabe et hurtigt overblik over mulige emner samt hvad man kan få ud af mødet.

På baggrund af tilbagemeldinger fra mødet med ny-nedsatte læger i Kokkedal lavede vi den første justering af opsætningen på hjemmesiden. Dette har stadigvæk et udviklingspotentiale, evt. ved at forskergrupperne selv forholder sig til og beskriver, hvad de vil kunne tilbyde en DGE-gruppe.

Konklusion og læring

Bestil en Forsker har kørt som pilotprojekt i Region Hovedstaden og Region Sjælland med afsæt i forskningsgrupperne fra Forskningsenheden for Almen Praksis i København. Der er gennemført promovering for initiativet og hjemmesiden er justeret efter tilbagemeldinger fra brugerne af initiativet. For at tiltrække flere DGE-grupper (eller andre efteruddannelsesgrupper), vurderes det, at der fortsat skal arbejdes med promovering og gerne via flere kanaler, og derudover skal hjemmesiden videreudvikles, så den fremstår meget overskuelig for lægerne, både i forhold til valg af emne, men også indhold og struktur på et DGE-møde, så det bliver tydeligt for lægerne, hvad de kan forvente. Dette giver også en mulighed for forskerne for at lave en indledningsvis forventningsafstemning.

Der er afholdt fire møder via *Bestil en Forsker*. Det har været møder med erfarne forskere, motiverede deltagere og gode dialoger. Forskningsresultater er i varierende grad blevet relateret til en klinisk hverdag, hvilket vurderes som centralt for, at formålet kan opfyldes. Den erfarede viden har i de afholdte møder afspejlet en indirekte viden, hvor dialog og refleksion over et kendt emne har medført, at lægerne har taget den nye viden med i konsultationen. I lyset af evalueringsresultaterne er VID's samlede anbefalinger for det gode undervisningsmøde mellem forsker og DGE-gruppe:

Før mødet

- Hver forskergruppe skal beskrive deres emne samt indhold, form og læringsmål for mødet, så lægerne let kan aflæse og få en fornemmelse af et potentielt udbytte med mødet.
- Inden mødet afholdes anbefales det, at der laves en forventningsafstemning mellem forsker og DGE-gruppeleder, så mødets udbytte optimeres. Forventningsafstemningen kan indeholde varighed, form, indhold, læringsmål og rammer (bl.a. økonomi og andet praktisk).

På mødet

- Der skal gerne være en erfaren forsker repræsenteret, og det fungerer godt, hvis forskergruppen kan stille med to forskere. Det kan være en god læring for en ph.d.-studerende, hvis denne kan følges med en erfaren forsker.

- Det er meget vigtigt, at man tænker den kliniske relevans ind i oplægget.
- Der skal være plads til dialog.
- Dialogen skal gerne være en gensidig udveksling af, hvordan man kan omsætte resultaterne til relevans for den kliniske praksis.
- Relevansen for klinisk praksis må gerne være handlingsanvisende, men den kan i lige så høj grad være reflektiv for at understøtte "konceptuel indirekte brug af viden".

Efter mødet

- Forskerne kan med fordel overveje at sende en opsummering eller andet relevant materiale fra DGE-mødet, for at understøtte transfer.

Referencer

1. **PLOe.** DGE-ordningen. <https://laeger.dk/foreninger/plo-efteruddannelse/gruppebaseret-efteruddannelse-for-laeger-og-praksispersonale/dge-ordningen#efteruddannelsesmidlerfordge>
2. Davies HP, AE; Nutley, SM.: Mobilising knowledge to improve UK health care: learning from other countries and other sectors – a multimethod mapping study. Health Serv Deliv Res 2015, 3(27):97-100.

Bilag 1. Forudsætninger

- *Grundig læring:* Ekspertter på forskellige fagområder stiller sig til rådighed for et oplæg, og der er mulighed for gensidig sparring mellem læger og forskere, som kan understøtte grundig læring for begge parter.
- *Motivation:* Da forskere og DGE-grupper frivilligt deltager i initiativer, antager vi, at en grundlæggende motivation hos begge parter er til stede. VID arbejder for at øge motivation hos forskere og læger ved at fortælle om initiativet.
- *Det giver mening at anvende ny viden:* Da DGE-grupperne selv vælger emnet, antager vi, at de vælger et område, der er meningsfuldt for dem.
- *Klare læringsmål:* VID formidler til forskeren, at formålet med deres oplæg skal have klare læringsmål og budskaber.
- *Viden om hvad læringen kan anvendes til:* DGE-mødet giver en unik mulighed for at relatere forskningsresultater til den kliniske hverdage.
- *At ny viden er let tilgængelig:* Forskeren, som er ekspert på området, er til stede i rummet og kan besvare spørgsmål og uddybe.
- *Transferklima og arbejdskultur:* VID understøtter et godt transferklima ved at klæde forskeren på gennem drejebogen. Det er en forudsætning, at der i selve DGE-gruppen er en god arbejdskultur, hvilket VID ikke kan påvirke.
- *Tid og ressourcer:* DGE-gruppen og forskeren har afsat tid til mødet.
- *Kontekstbestemte betingelse:* Der kan være forskellige organiseringer, kulturer mv. i DGE-grupperne, der kan interagere mere eller mindre optimalt med et eksternt oplæg fra en (ikke klinisk) forsker.

Bilag 2. Spørgsmål til forskerne

Interview med forskere i initiativet *Bestil en forsker*

Formål med evalueringen:

- At skabe en basis for at udvikle initiativet, så det giver mest mulig værdi for både forskere og klinikere

Forskere

- Professor, praktiserende læge John Brandt Brodersen
- Lektor, praktiserende læge Ann Dorrit Guassora
- Lektor, praktiserende læge Ruth Kirk Ertmann (særskilt interview tirsdag den 12. december)

Baggrund

Som forberedelse til interviewet er hver respondent blevet bedt om at bruge ti minutter på at tænke tilbage på sit besøg i DGE-gruppen.

Respondenterne er også blevet adviseret om, at interviewet skal belyse, om konceptet lever op til den dobbelte hensigt:

- Praktiserende læger får øget viden om specifikke forskningsområder, som kan udvikle lægernes almenmedicinske faglighed
- Forskere på forskningsenhederne får en øget forståelse for, hvordan forskning i almen praksis kan gøre en forskel for praktiserende læger og patienter

På denne baggrund skal respondenterne forholde sig til følgende spørgsmål:

1. Hvad fungerede godt ved dit besøg i DGE-gruppen?
2. Hvad fungerede mindre godt ved dit besøg?

3. I hvor høj grad vurderer du, at DGE-gruppedlemmerne fik ny viden, som de kan anvende (bredt begreb) i deres praksis?
4. I hvor høj grad fik du selv som forsker en bedre fornemmelse af, hvilken type forskning klinikken har brug for?
5. Hvordan skal VID evt. justere konceptet, så det kan skabe endnu mere værdi?

Bilag 3. Spørgsmål til DGE-grupplederne

Før mødet	<p>Hvordan blev I bekendt med "Bestil en forskning"?</p> <p>I hvilken situation gjorde I brug af muligheden? Fx ved planlægning af jeres årsrul, ved afbud af andet møde.</p> <p>Hvordan kom I frem til det valgte emne?</p> <p>Var udvalget af forskningsområder tilstrækkelige til at finde et emne, der var meningsfuldt for jer at høre om?</p> <p>Manglende der nogle centrale emner? Hvilke?</p>
På mødet	<p>Hvordan passer formen med at få en forsker ud og holde oplæg, med den måde I plejer at holde jeres DGE-møder?</p> <p>Oplevede du, at lægerne var motiveret for emnet?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan oplevede du det? Giv gerne eksempler. <p>Oplevede du på mødet at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der var en god dialog? • At både forsker og læger efterspurgte input fra den modsatte part, for at øge deres egen forståelse af, hvordan resultaterne kan bruges i deres praksis og hvad forskeren med fordel kan have fokus på i projektet for at øge den kliniske anvendelighed? • Der var en god stemning imellem forskeren og DGE-gruppen? • Var forskerens overordnede budskaber relevante og tydelige? <p>Svarede forskeren meningsfuldt på de spørgsmål der blev stillet?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fik du ny viden på mødet? • Fik du en forståelse for hvordan du kan bruge forskningsresultaterne til i din hverdag?
Efter mødet	<p>Giver det mening at anvende den viden de fik fra mødet?</p> <p>Hvis ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hvilke situationer giver det mening at anvende den viden i fik? • Var der noget særlig, som understøttede, at det giver mening at anvende den viden I fik? (i forhold til emne, formidling, perspektivering ift. klinisk praksis) <p>Hvis nej/i mindre grad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvorfor ikke? • Var der noget i set-up'et? Formidling? Fokusområder?

	<p>Når I næste gang skal planlægge fremtidige DGE-møder, kan du da forstille dig, at I vil gøre brug af "Bestil en forsker" igen?</p> <p>Har du input til hvordan "Bestil en forsker" kan udbredes yderligere?</p>
--	--